

Lønnspolitikken er ikke hogd i stein

Håkon Kongsrud Skard
president i Norsk psykologforening

Arnhild Lauveng
visepresident for fag- og profesjonspolitik i Norsk psykologforening
Norsk psykologforening

Hanne Indregard Lind
visepresident for lønns- og arbeidsmarkedspolitikk i Norsk psykologforening

Vår lønnspolitikk er ikke hogd i stein selv om den har hatt bred oppslutning i flere år, skriver Psykologforeningens politiske ledelse i et svar til Yngre psykologers utvalg (YPU).

Det nye sentralstyret tar på alvor utfordringen fra Yngre psykologers utvalg (YPU) slik den blir beskrevet i kronikken Ikke-spesialistene trenger et løft i fjorårets novemberutgave av Psykologtidsskriftet. Vi ønsker å ivareta våre medlemmer som er psykologer, i like stor grad som våre medlemmer som er psykologspesialister. Vi vil takke utvalget for innsatsen de har lagt ned i å gjennomføre og analysere sin medlemsundersøkelse. Undersøkelsen har viktige og alarmerende funn om hvordan yngre psykologer opplever sin arbeidshverdag. At nær halvparten var usikre på om de ønsket å forbli i yrket, og at en av fem hadde hatt en sykemelding som helt eller delvis skyldes arbeidssituasjonen, utløser stor bekymring hos oss. Det bør også utløse stor bekymring hos arbeidsgivere og myndigheter. Undersøkelsen hadde flertallet av sine respondenter i spesialisthelsetjenesten, så sentralstyret ønsker å fortelle om vårt arbeid med denne sektoren.

Problemstillingene YPU løfter, er temaer som det avtroppende sentralstyret har jobbet mye med, og som det påtroppende styret ønsker å videreutvikle og forsterke innsatsen på. Medlemsundersøkelsene Psykologforeningen gjennomførte i 2019 og 2021 blant både spesialister og ikke-spesialister, viste tilsvarende alarmerende funn om tilbudet våre medlemmer opplevde å kunne gi i spesialisthelsetjenesten. Helse Vest sin egen undersøkelse av turnover viste at psykologer og psykologspesialister hadde høy ekstern turnover – de forsvant ut av spesialisthelsetjenesten.

Problembeskrivelsen og våre løsningsforslag inngår i foreningens «Strategi for spesialisthelsetjenesten», som ble bestilt av landsmøtet i 2019.

Vi opplever at vår problembeskrivelse nå er allment akseptert av myndigheter og arbeidsgivere

Denne legger grunnlaget også for vårt arbeid som påtroppende styre. Her skiller vi ikke mellom psykologspesialister og psykologer i våre tiltak knyttet til å rekruttere og beholde kompetanse. Dette skyldes at begge gruppene er like viktige for foreningen og i tjenestene. Dagens psykologer gjør en viktig jobb i tjenesten i mange år før de blir spesialister. De er også morgendagens spesialister, og dagens spesialister er de som gir psykologene veiledning og en faglig ledelse i tjenestene. Vi er med andre ord gjensidig avhengig av hverandre. Mange av utfordringene har psykologer og spesialister felles, men det nye styret vil se på om det er tiltak vi kan jobbe for som kan treffe hver gruppe enda bedre. Dette vil være høyt i vår bevissthet når vi reviderer strategien for denne landsmøteperioden.

Vi opplever at vår problembeskrivelse nå er allment akseptert av myndigheter og arbeidsgivere. Det kommer blant annet til uttrykk i regjeringsplattformen og regjeringens ønske om å «rette opp uverdige forhold innen psykisk helse». Vi har også hatt møter med Helse Sør-Øst og Helse Vest hvor forholdene for pasienter og ansatte i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling var tema. Likevel opplever vi en manglende vilje og evne hos myndighetene til å adressere problemene eller ta i bruk løsningene vi tilbyr. Årsakene til dette er sammensatte, og noen av dem utdypes i nevnte strategi. Likevel mener vi heldigvis å se noen positive utviklinger å bygge videre på.

Det er også viktig å ha med seg at våre problemstillinger inngår i en større helhet, hvor offentlige helsetjenester i sin allmennhet er under stort press. Sykehustalen til helseministeren varslet at budsjettene blir enda mer presset i tiden fremover. Problemstillingene som beskrives fra spesialisthelsetjenesten, er derfor viktige for det nye sentralstyret. Samtidig må første- og andrelinjetjenester ses i sammenheng med hverandre, og i sammenheng med andre tilbud. Vi ønsker derfor å følge opp strategien for kommunale tjenester, hovedsatsingsområdet «Helse gjennom arbeid», se på spesialistutdannelsen og forvaltningen av fagetikken og mye, mye annet. Kun ved å se foreningens virke i sammenheng kan vi svare ut behovene helhetlig i tråd med vårt prinsippprogram.

YPU tar også opp Psykologforeningens lønnspolitikk som et område hvor psykologer bør prioriteres. Vår lønnspolitikk er ikke hogd i stein og er jevnlig gjenstand for diskusjon, selv om den har hatt bred oppslutning i flere år. Foreningens lønns- og arbeidslivsutvalg vil ha temaet på agendaen i neste møte. Landsmøtets beslutning om å opprette fem sektorutvalg gir i tillegg nye arenaer for å diskutere lønnspolitikk, herunder en mer differensiert lønnspolitikk for psykologer. Vi oppfordrer også våre medlemmer til å ha disse diskusjonene på sine arbeidsplasser all den tid vår lønn er basert på lokale forhandlinger.

Det nye styret ser frem til å ta fatt på den viktige oppgaven landsmøtet har vist oss tillit til å forvalte. Sentralt i dette er dialog med våre utvalg. Yngre psykologers utvalg har med sin utfordring gitt en god start på dette. Det er gjennom diskusjon og samarbeid i vår forening og med våre medlemmer at vi skaper løsningene som vil gi bedre arbeidsvilkår for psykologer, bedre tjenester til våre pasienter og bedre psykisk helse i befolkningen.

Merknad: Ingen oppgitte interessekonflikter